

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Інститут соціальної та політичної психології

АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА
Всеукраїнської науково-практичної конференції
УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
ПОЛІТИКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЗМІНИ ПОКОЛІНЬ

Київ
15 грудня 2023 року

Організатори конференції

**Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса
НАН України**

**Інститут соціальної та політичної психології
НАПН України**

**Асоціація політичних наук України
Асоціація політичних психологів України**

Організаційний комітет конференції

**Рафальський
Олег Олексійович**

віцепрезидент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, доктор історичних наук, професор, президент Асоціації політичних наук України

**Слюсаревський
Микола Миколайович**

директор Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, член-кореспондент НАПН України, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, почесний президент Асоціації політичних психологів України

**Шайгородський
Юрій Жанович**

заступник директора з наукової роботи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, професор, перший віцепрезидент Асоціації політичних наук України

**Губеладзе
Ірина Гурамівна**

в.о. заступника директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук, старший дослідник, президент Асоціації політичних психологів України

**Бевз
Тетяна Анатоліївна**

головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

**Чуніхіна
Світлана Леонідівна**

заступник директора з науково-методичної роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, кандидат психологічних наук, старший дослідник, віцепрезидент Асоціації політичних психологів України

Місце проведення

м. Київ, вул. Андріївська, 15

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, актовий зал

Посилання для онлайн-участі

<https://uso2web.zoom.us/j/83509720879?pwd=dXVoeXJMQkxoTERQUVNZdEYrRHhaZzo9>

Ідентифікатор конференції: **835 0972 0879**

Код доступу: **006792**

Тематичні напрями роботи конференції

- ❖ Актуальні теоретичні та прикладні проблеми міждисциплінарних досліджень суспільно-політичних трансформацій в Україні в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення
- ❖ Соціально-психологічні виміри зміни політичних поколінь і маркери формування нового політичного покоління в Україні
- ❖ Динаміка регуляторів політичної поведінки: світоглядних трансформацій, ціннісних пріоритетів, інтересів і потреб громадян
- ❖ Політична соціалізація та її результати (політичні переконання, політичні цінності, політична участь)
- ❖ Закономірності та механізми міжпоколінної трансляції політичного досвіду, цінностей і смислів. Ідеї соборності, незалежності та територіальної цілісності України – крізь призму зміни поколінь
- ❖ Проблема ідентичностей: соціально-психологічний, політичний, історичний виміри
- ❖ Національна історія як історія поколінь. Колективна пам'ять як джерело патріотизму й травматичного досвіду, чинник і засіб суспільної консолідації
- ❖ Еволюція ціннісних пріоритетів політичних еліт довоєнного та воєнного часу
- ❖ Громадянське суспільство як чинник формування нової політичної еліти в Україні
- ❖ Особливості становлення нинішнього й повоєнного покоління українського політикуму: виклики для нової генерації

Форми участі

- доповідь; виступ; участь у дискусії; публікація наукової статті

Регламент роботи

➤ 9.30 – 10.00 – реєстрація учасників	▪ доповіді – до 15 хв.
➤ 10 – 10.15 – початок роботи, вітальні слова	▪ виступи – до 7 хв.
➤ 10.15 – 12.30 – перше пленарне засідання	▪ повторні виступи, відповіді на запитання – до 3 хв.
➤ 12.30 – 13.00 – кава-брейк	▪ прикінцеві виступи – до 5 хв.
➤ 13.00 – 15.00 – друге пленарне засідання	▪ перерва в роботі – 30 хв.
➤ 15.00 – 15.30 – завершення роботи	

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

Перше пленарне засідання

Модератори:

Шайгородський Юрій Жанович – заступник директора з наукової роботи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, професор

Чуніхіна Світлана Леонідівна – заступник директора з науково-методичної роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, кандидат психологічних наук, старший дослідник

Вітальні слова

Рафальський Олег Олексійович – віцепрезидент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, доктор історичних наук, професор, президент Асоціації політичних наук України

Слюсаревський Микола Миколайович – директор Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, член-кореспондент НАПН України, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, почесний президент Асоціації політичних психологів України

Губеладзе Ірина Гурамівна – в.о. заступника директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук, старший дослідник, президент Асоціації політичних психологів України

Доповіді та виступи

Доповіді

Конфліктна взаємодія поколінь в умовах спричинених війною політичних трансформацій

Довгань Наталія Олександрівна, завідувачка відділу психології політико-правових відносин Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук

Ідеї соборності та територіальної цілісності України – крізь призму зміни поколінь

Бевз Тетяна Анатоліївна, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

Зміна поколінь в українському середньому класі: „Безхатьки й прибуду” чи „Точка нуль”?

Яковлев Денис Вікторович, професор кафедри політичних теорій Національного університету „Одеська юридична академія”, доктор політичних наук, професор

Вплив російсько-української війни на загальнонаціональну ідентичність громадян України

Поліщук Юрій Миколайович, провідний науковий співробітник відділу політичної культури та ідеології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, доцент

Травма як соціальний діагноз українського суспільства

Суший Олена Володимирівна, головний науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, запрошений дослідник Університету Матея Бела (Словаччина), доктор наук з державного управління, доцент

Виступи

Політико-психологічні ризики та спроможність українського суспільства

Балабан Ростислав Валерійович, провідний науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат політичних наук

Культурно-антропологічний ракурс етноідентифікаційних практик харків'ян після 24 лютого 2022 року

Сушко Валентина Анатоліївна, старший науковий співробітник відділу „Український етнологічний центр” Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, кандидат історичних наук, доцент

Реформа децентралізації як чинник забезпечення державної єдності України

Горбатюк Микола Володимирович, старший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

„Слово року” як маркер суспільно-політичних трансформацій: психологічні аспекти

Рибаченко Віктор Федорович, доцент кафедри зв'язків з громадськістю і журналістики Київського національного університету культури і мистецтв

Ціннісні орієнтації студентської молоді

Кривенко Олександр Григорович, аспірант лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України

Учасники дискусії

Гордієнко Михайло Григорович, доцент кафедри соціальної роботи Яготинського інституту ПрАТ ВНЗ „МАУП”, кандидат політичних наук, доцент

Зорич Оксана Остапівна, старший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат політичних наук

Івашенко Ольга Василівна, старший науковий співробітник Інституту соціології НАН України, кандидат філософських наук, доцент

Ільєнкова Вікторія Віталіївна, аспірантка Харківського національного університету внутрішніх справ

Кальницька Катерина Олексіївна, доцент Національного університету „Кієво-Могилянська академія”, кандидат психологічних наук, доцент

Кияк Максим Тарасович, старший науковий співробітник відділу проблем світового політичного розвитку Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат філософських наук

Кононенко Наталія Вікторівна, провідний науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат політичних наук

Ляшенко Тетяна Михайлівна, провідний науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук

Мачуський Валерій Валерійович, молодший науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат педагогічних наук

Солдатенко Валерій Федорович, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор

Фоменко Діана Ігорівна, студентка магістратури Запорізького національного університету

Чорний Олександр Олександрович, науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат філософських наук

Шаповал Юрій Іванович, головний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

Друге пленарне засідання

Модератори:

Губеладзе Ірина Гурамівна – в.о. заступника директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, доктор психологічних наук, старший дослідник, президент Асоціації політичних психологів України

Шайгородський Юрій Жанович – заступник директора з наукової роботи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, професор

Доповіді

Ціннісні домінанти українців і світовий дискурс щодо альтернативи між демократією та авторитаризмом

Майборода Олександр Микитович, заступник директора з наукової роботи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН

України, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
Сценарії геополітичного майбутнього України та контури нового світопорядку

Кондратенко Олег Юрійович, провідний науковий співробітник відділу проблем світового політичного розвитку Інституту політичних і етнопонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, доцент

Громадянське суспільство України в умовах широкомасштабної російсько-української війни (актуальні тренди трансформації)

Яремчук В'ячеслав Дмитрович, провідний науковий співробітник відділу теорії та історії політичної науки Інституту політичних і етнопонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, доцент

Медіапсихологія і політика захисту дитини в медіа

Найдьонова Любов Антонівна, заступник директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук

Політика в епоху штучного інтелекту

Козьма Василь Васильович, головний науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етнопонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор політичних наук, професор

Виступи

Роль громадянського суспільства в політичному розвитку України під час російсько-української війни

Шаповалова Алла Миколаївна, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат політичних наук, доцент

Проблема ребрендингу політичної соціалізації в контексті перспектив перманентного протистояння військовій агресії

Воронянський Олександр Володимирович, професор кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту Державного біотехнологічного університету (м. Харків), кандидат історичних наук, професор

Коллективна пам'ять, травматичний досвід і патріотизм: політологічний аналіз взаємозв'язків

Берзін Олександр Віталійович, студент магістерської програми Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Суспільно-політичні погляди абітурієнтів: деякі якісні дані

Савченко Михайло Миколайович, аспірант Інституту соціології НАН України

Український vs українськомовний: аналіз „top-100” каналів вітчизняного сегмента YouTube (станом на грудень 2023 року)

Цигвинцев Ігор Геннадійович, аспірант Інституту політичних і етнопонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Учасники дискусії

Баранівська Марина Миколаївна, аспірантка Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Воляннюк Ольга Ярославівна, доцент кафедри політичних наук Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат політичних наук, доцент

Гутник Діана Ігорівна, студентка Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця)

Доброносова Юлія Дмитрівна, доцент кафедри філософії та педагогіки Національного транспортного університету, кандидат філософських наук, доцент

Зем'янська Мар'яна Степанівна, студентка Ужгородського національного університету

Кузнецова Луїза Олегівна, студентка Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

Куца Оксана Олександрівна, студентка Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

Ляшенко Олексій Олексійович, науковий співробітник відділу етнополітології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат історичних наук

Ніколаєць Юрій Олексійович, в.о. завідувача відділу політичної культури та ідеології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук, професор

Редькіна Ганна Михайлівна, доцент кафедри соціології Дніпровського державного технічного університету, кандидат політичних наук, доцент

Ситник Світлана Володимирівна, старший науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, кандидат політичних наук, доцент

Чаплінська Юлія Сергіївна, старший науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, кандидат психологічних наук

Шаханова Дар'я Валеріївна, волонтер-психолог в напрямку психосоціальної підтримки Подільської районної організації Червоного Хреста (м. Київ), здобувач наукового ступеня PhD

**Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса
НАН України**

вул. Генерала Алмазова, 8. м. Київ, 01011
<https://ipiend.gov.ua>

**Інститут соціальної та політичної психології
НАПН України**

вул. Андріївська, 15. м. Київ, 04070
<https://ispp.org.ua>